

усвідомленості та емоційного звільнення.

Створення колажів сприяє особистісному зростанню, емоційному благополуччю і розслабленню у вигляді творчості та самоаналізу. Це ефективна художня практика, яка пропонує безліч переваг, дозволяючи нам свідомо досліджувати емоції, спогади та прагнення.

Список використаних джерел

1. Bermudez. A. The ABC of collage. MONSA, 2006.
2. Tailo, B. Cjllage. The Mankingof Modern Art. Thames & Hudson.
3. Історія дослідження колажу: postedon, 2006. 19.06.2017. // URL: <https://kmbu.com.ua/?p=1449>
4. Shelley Clammer. Expressive Art Inspirations. Collage Landscapes-Free Art Demo. // URL: <https://intuitivecreativity.typepad.com/expressiveartinspirations/2020/12/collage-landscapes-free-art-demo.html>
5. vale.illustration. URL: <https://www.instagram.com/vale.collage?igsh=NWYzZGlnZGU5MnZn>

Дронова Оксана,
старший викладач першої категорії
Полтавської дитячої музичної школи №1
імені П. Майбороди (м. Полтава)

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СПІВ: АНАЛІЗ ВІДМІННОСТЕЙ МІЖ АВТЕНТИЧНИМ ТА НАРОДНО-ХОРОВИМ СПІВОМ

***Анотація.** Стаття присвячена аналізу українського традиційного співу, а саме виявленню відмінностей між автентичним і народно-хоровим співом. Досліджено специфічні риси та особливості кожного типу співу з урахуванням музичного, культурного та історичного контекстів. Проаналізовано різні аспекти виконавства, структури та функцій українського традиційного співу.*

***Ключові слова:** український традиційний спів, аналіз, відмінності, автентичний спів, народно-хоровий спів, музична культура.*

Постановка проблеми. Український народний спів – це значна складова культурної спадщини України, це музичний жанр, який відображає духовність, традиції, історію та емоції українського народу через мелодії та тексти пісень. Народний спів України може бути дуже різноманітним: від духовних хорових пісень до веселих народних танців. Цей спів поділяється на окремі піджанри: автентичний та народно-хоровий. Проблема більш глибокого дослідження і розуміння традиційної української музичної культури є актуальною для музикознавців, етнографів, а також викладачів та студентів музичних спеціальностей.

Виклад основного матеріалу. Працюючи викладачем вокалу в музичній школі, часто доводиться самотійно заповнювати заявки на конкурси з вокального мистецтва. У них зокрема необхідно вказувати жанр, у якому конкурсант виконує свої пісні. Зазвичай вказані наступні: академічний, народний та естрадний жанри (інколи іще виокремлюють джазовий вокал). А оскільки народний вокал ми поділяємо на автентичний та народно-хоровий, постає питання можливої доцільності відокремлення їх в окремі піджанри та аналізу різниці між ними.

Декілька вчених і дослідників займалися вивченням цієї проблеми, серед них можна виокремити: Михайла Вербицького, Миколу Лисенка, Анатолія Іваницького, Філарета Колессу, ІллюФетісова. Ці вчені, дослідники, музикознавці внесли вагомий внесок у розуміння і вивчення відмінностей між цими двома видами українського співу через свої теоретичні розвідки, збирання та аналіз етнографічних матеріалів і музичних джерел.

Українська народно-хорова манера співу та український автентичний спів відрізняються як за своєю природою, так і за способом виконання. До відмінностей народно-хорового і автентичного співів належать наступні.

1. Автентичний спів – традиційний стиль співу, у якому кожен регіон відображує свої особливості й техніки (манеру) співу. Навіть маючи невеликий досвід слухання, можна легко розрізнити, чи це пісня з Полісся чи з Полтавщини, Поділля, Гуцульщини тощо. Рівень майстерності автентичного

співака чи людини, що опановує цей жанр, можна оцінити зокрема за тим, наскільки вміло і майстерно вона використовує старовинні техніки співу певного регіону [3, с. 46].

Народно-хоровий спів – академічний стиль співу, що уподібнює звучання усіх пісень до приблизно одного еталону. Співаки хору імені Г. Вірьовки табудь-якого львівського чи жмеринського народного хору не матимуть різниці у звукоутворенні, не будуть враховувати жодних регіональних нюансів пісень.

2. Автентичний спів виник разом із появою людини. Саме українські традиційні обрядові пісні налічують по кілька тисяч років, ліричні (не обрядові) виокремилися з них дещо пізніше. Наприклад, козацькі з'явилися з появою козаків, чумацькі – із появою чумаків тощо.

Народно-хоровий співрозвинувся в радянські часи, хори та оркестри народних інструментів створювали з метою демонстрації культур народів радянських республік. Але насправді ці колективи були новим явищем радянської епохи і певною мірою інструментом пропаганди. Завдяки культосвітнім закладам подібні народні хори виникали практично в усіх містах і селах України.

3. Автентичний спів – це традиційний спів, створений не для сцени, а для того, щоби бути частиною повсякденного життя: для спільного проведення часу, дружніх зустрічей або важливих подій у спільноті [1, с.5].

Народно-хоровий спів, зокрема виступи хору – це сценічне мистецтво, при відтворенні якого хорові твори люди слухають пасивно, не беручи участі в тому, що відбувається на сцені, і за особливої нагоди.

4. Автентичний співпередбачає спів кожної людини своїм природним, справжнім голосом, який вирізняється з-поміж інших та виявляє особливу красу й індивідуальність.

Народно-хоровий – це спів, при якому всі голоси мають зливатися, звучати монолітно і схоже, не вирізнятися.

5. При автентичномуспіві співаки й співачки гурту мають змогу додавати деякі імпровізації, тому кожне виконання пісні є оригінальним.

Народно-хоровий спів передбачає спів учасників хору по нотах, без імпровізацій.

6. Автентичний спів передбачає відсутність сталого складу, люди співають за різних нагод, можуть змінювати ролі. Зазвичай у гурті разом співають до десяти людей, окрім особливих для спільноти великих обрядів, як-от проводи русалок. Лише одна людина співає верхній голос (виводить, підводить), одна починає пісню (заводить), решта співає основний нижній голос [3,с. 212].

Народно-хоровий спів передбачає сталий склад хору, поділений на партії, у яких співає до кількох десятків людей. Хори можуть налічувати як двадцять учасників, так і більше сотні [4].

У плані звукоутворення народні хори не звучать однаково і теж мають свої відмінності у звучанні. Проблема полягає в самому явищі постановки голосу, яка уніфікує звучання всіх учасників хору, так само, як і уніфікує звучання всіх учасників фольклорного ансамблю, яким поставили голос. У цьому плані різниці між народним хором та фольклорним ансамблем немає, якщо всі учасники співають уніфікованими голосами. Тембральне багатство звучання автентичних колективів досягається саме за рахунок відмінності голосів учасників, а не їх уніфікації [2,с. 433].

Не останню роль грає створення єдиної виконавської манери хору, який може бути з автентичним фольклорним репертуаром – звідти і загальне звуковідтворення стилю конкретної місцини походження пісні (де менший вплив особистих вокальних посилів керівника колективу, які можуть згладжувати автентику). Тоді хор дуже близький за виконанням до автентичних фольклорних ансамблів, але посилений кількістю хорових партій, стилізованим виконанням народних творів багатоголосним колективом (ансамблем, хором), роботою самого керівника колективу надзвуковеденням, звуковідтворенням, ансамблем, строем, дикцією, орфоепією тощо). При цьому звучання хору стає більш «сценічним» – стилізованим, окультуреним, але з менш вираженими ознаками фольклорних рис співочої народності [3,с. 233].

Стиль часто визначає відмінність між народним співом в автентичному виконанні та народним співом у вторинному виконанні. Чим менше вторинний фольклорний колектив передає стиль автентичного співу, тим більше він схожий на хор, хоч і не на народний [4].

Висновки. За останні тридцять років популярність народних хорів поступово знижується внаслідок, з одного боку, зростання попиту на естрадну музику, а з іншого – прагнення відродити автентичні фольклорні традиції. Але, все одно, обидва ці різновиди нам слід продовжувати досліджувати та вивчати як важливі прояви української національної пісенної культури. Тому, на мою думку, на конкурсах з виконавської майстерності в жанрі вокалу вважаю доречним здійснювати поділ жанру «Народний вокал» на 2 окремі піджанри: автентичний спів та народно-хоровий спів. Народний спів утримує в собі не лише розважальну, а й духовну функцію, допомагаючи зберегти і передати цінності та ідентичність народу через покоління.

Список використаних джерел

1. Вербицький М. Українська музика. 2015/1-2, 2015. 142с.
2. Колеса, Ф. Мелодії українських народних дум. Київ: Наукова думка, 1969.
3. Іваницький А. Українська народна фольклористика. Київ: Заповіт, 1997.
4. Ілля Фетісов [Електронний ресурс]. // URL: <https://www.facebook.com/plugins/post.php?href=https%3A%2F%2Fwww.facebook.com>

Дударь Віра,
викладачка Глобинської дитячої школи
мистецтв (м. Глобино)

ЗНАЧЕННЯ МУЗИКИ В ХОРЕОГРАФІЧНОМУ МИСТЕЦТВІ

Анотація. У статті досліджується значення музики в хореографічному мистецтві. Музика виступає ключовим елементом, що сприяє створенню спільної мови між хореографом, танцюристами і глядачами. Вона не лише